

รายวิชา สุขศึกษาและพลศึกษา (สุขศึกษา)

รหัสวิชา พ๒๒๑๐๑

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เรื่อง การเลือกใช้บริการ ทางสุขภาพ

ครูผู้สอน ครูกิตติเทพ นิติสสมบัติกุล

ครูเอกชัย ณ พัทลุง

เรื่อง การเลือกใช้บริการ ทางสุขภาพ

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

นักเรียนสามารถแยกแยะเกี่ยวกับระบบบริการ
สุขภาพในประเทศไทย และหลักประกันสุขภาพ
ในปัจจุบัน

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านทักษะกระบวนการ

นักเรียนสามารถเลือกใช้บริการทางสุขภาพ

ได้อย่างมีเหตุผล

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. นักเรียนมีความใฝ่เรียนรู้ (ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้)

๒. นักเรียนอยู่อย่างพอเพียง (ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล)

๓. นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงาน (ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย)

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านคุณลักษณะเฉพาะ

นักเรียนสามารถแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการ

เลือกการใช้บริการสุขภาพได้อย่างเหมาะสมกับ

ตนเองและครอบครัว

การเลือกใช้บริการทางสุขภาพ

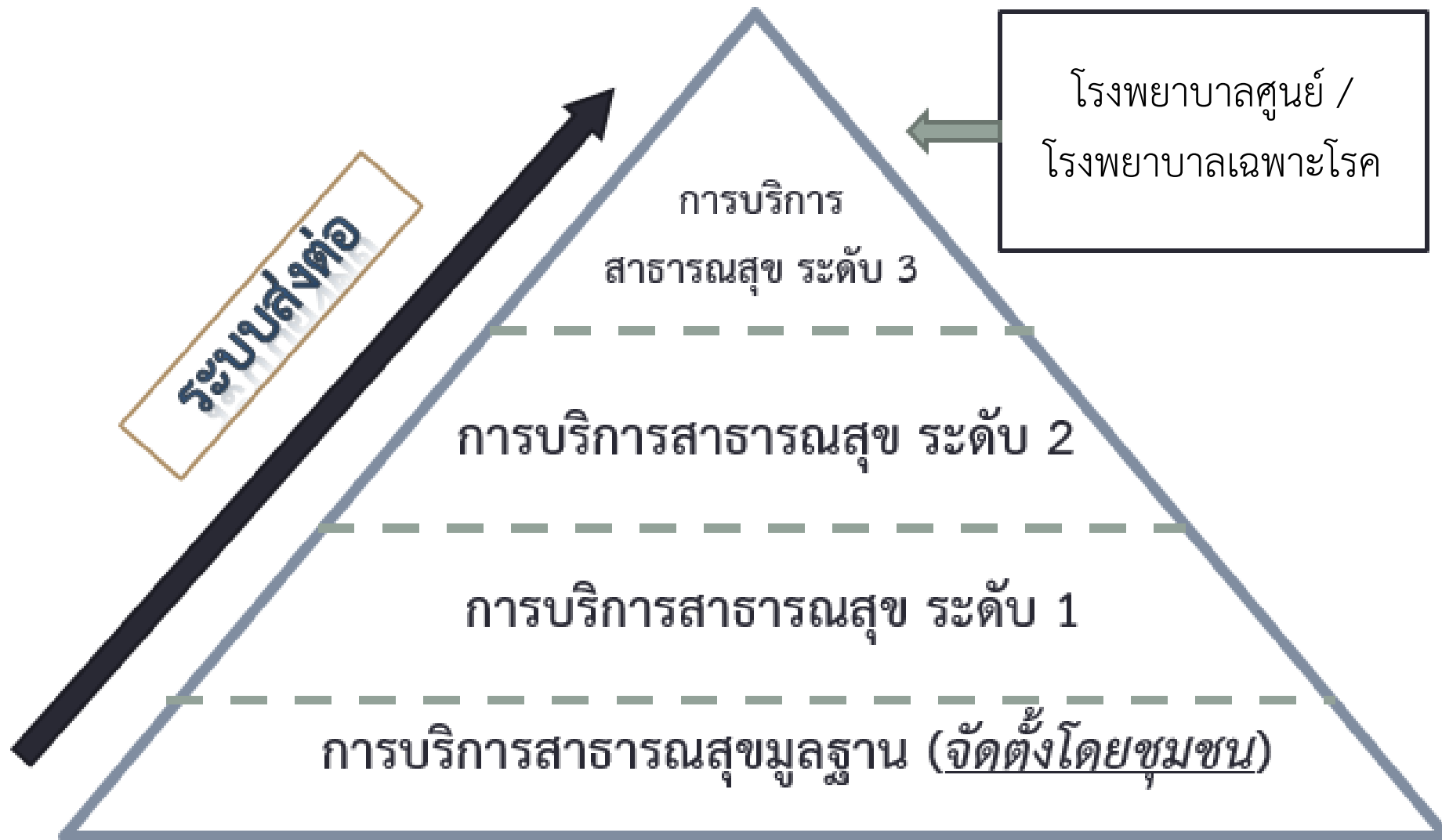
- ใครเคยเจ็บป่วยและต้องเข้าโรงพยาบาลบ้าง
- ทำไมนักเรียนถึงเลือกหรือนึกถึงสถานที่บริการสุขภาพเหล่านั้น เพราะอะไร
- นักเรียนรู้จักสถานที่บริการสุขภาพอื่น ๆ (ที่รักษาพยาบาล สร้างเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค หรือฟื้นฟูสมรรถภาพร่างกาย) อะไรอีกบ้าง

การเลือกใช้บริการทางสุขภาพ

หลักการในการดูแลสุขภาพ

- (๑) การสร้างเสริมสุขภาพ
- (๒) การป้องกันและควบคุมโรค
- (๓) การรักษาพยาบาล
- (๔) การฟื้นฟูสมรรถภาพ

การบริการสุขภาพ

หมายถึง การจัดบริการทางการแพทย์และ
การสาธารณสุขในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหา
ความต้องการของประชาชนในเรื่องสุขภาพ และเป็น
การยกระดับสุขภาพของประชาชนให้ดีขึ้น

ระบบบริการสุขภาพ

ระบบและการจัดการทั้งหมดที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ เปลี่ยนระบบที่ซ้อนทับกับเรื่องในชีวิตและสังคม เปลี่ยนระบบที่เกี่ยวข้องกับทุกคน และทุกคนมีส่วนร่วมเปลี่ยนเจ้าของร่วมกัน อาจหมายถึงสุขภาพะทางกาย ทางใจ ทางสังคมและทางปัญญา (พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๐)

การจัดระบบบริการสุขภาพในประเทศไทย

มี ๕ ระดับ

๑. การดูแลสุขภาพด้วยตนเองในระดับครอบครัว หมายถึง การพัฒนาศักยภาพให้ ประชาชนสามารถดูแลสุขภาพด้วยตนเอง รวมถึงการตัดสินใจเลือกปฏิบัติในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพอนามัยตนเองได้

การจัดระบบบริการสุขภาพในประเทศไทย

๒. การบริการสาธารณสุขมูลฐาน การบริการสาธารณสุขที่ดำเนินการโดยประชาชน ด้วยกันเองและสามารถจัดทำได้ในระดับชุมชน ซึ่งเหมาะสมและ สอดคล้องกับขนบธรรมเนียมและความต้องการของชุมชน อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) หรืออาสาสมัครประเภทอื่น ๆ ที่เป็นประชาชนด้วยกันเอง

การจัดระบบบริการสุขภาพในประเทศไทย

๓. การจัดบริการสาธารณสุขระดับต้น เป็น
การจัดบริการด้านการแพทย์และสาธารณสุขที่
ดำเนิน การโดยเจ้าหน้าที่ สาธารณสุขประเภท
ต่าง ๆ และแพทย์ทั่วไป

การจัดระบบบริการสุขภาพในประเทศไทย

๓.๑ สถานบริการสาธารณสุขชุมชน (สสช)

เป็นหน่วยบริการสาธารณสุขระดับหมู่บ้าน จัดตั้งขึ้นเฉพาะพื้นที่กั้นดารห่างไกลและเข้าถึงได้ยาก มีพนักงานสุขภาพชุมชน (พสช) ปฏิบัติงาน (สถานภาพเป็นลูกจ้างประจำของกระทรวงสาธารณสุข) เน้นการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรครวมทั้งรักษาพยาบาลเบื้องต้น

การจัดระบบบริการสุขภาพในประเทศไทย

๓.๒ สถานีอนามัย(สอ.)

ปัจจุบันยกระดับเป็นโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพชุมชน (รพสต.) เป็นหน่วยบริการสาธารณสุขที่อยู่ใกล้ชุมชนมากที่สุด การให้บริการจะเน้นการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรคและการรักษาพยาบาล

การจัดระบบบริการสุขภาพในประเทศไทย

๓.๓ ศูนย์บริการสาธารณสุขของเทศบาล

แผนกผู้ป่วยนอกทั่วไปของโรงพยาบาลต่าง ๆ ทั้ง
รัฐและเอกชนทุกระดับ ตลอดจนคลินิกเอกชน
บุคลากรระดับวิชาชีพ

การจัดระบบบริการสุขภาพในประเทศไทย

๔. การจัดบริการสาธารณสุขในระดับกลาง ดำเนินการโดยแพทย์ทั่วไปและแพทย์เฉพาะทางสาขาหลัก

๔.๑ โรงพยาบาลชุมชน (รพช.) บริการด้านการแพทย์และสาธารณสุขระดับอำเภอหรือกิ่งอำเภอ มีเตียงผู้ป่วยตั้งแต่ ๑๐ ถึง ๑๕๐ เตียง การให้บริการเน้นในด้านการรักษาพยาบาลมากกว่าสถานบริการระดับต้น

การจัดระบบบริการสุขภาพในประเทศไทย

๔.๒ โรงพยาบาลทั่วไปหรือโรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลขนาดใหญ่ ตั้งอยู่ในระดับจังหวัดหรืออำเภอขนาดใหญ่มีเตียงตั้งแต่ ๒๐๐ ถึง ๕๐๐ เตียง ส่วนโรงพยาบาลศูนย์ คือโรงพยาบาลระดับจังหวัดที่มีขนาด ๕๐๐ เตียงขึ้นไปและมีแพทย์เฉพาะทางต่าง ๆ ครบถ้วน

๔.๓ โรงพยาบาลเอกชน ที่ดำเนินการโดยธุรกิจมีแพทย์มาปฏิบัติประจำ หรือมาทำนอกเวลาทำงานและประชาชนต้องเสียค่าบริการเมื่อไปรับบริการที่โรงพยาบาล

การจัดระบบบริการสุขภาพในประเทศไทย

๕. การจัดบริการสาธารณสุขระดับสูง เป็นการจัดบริการด้านสุขภาพและการสาธารณสุขอื่น ๆ ที่ต้องปฏิบัติงานโดยผู้เชี่ยวชาญ

๕.๑ โรงพยาบาลทั่วไป

๕.๒ โรงพยาบาลศูนย์

๕.๓ โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย

๕.๔ โรงพยาบาลเอกชนขนาดใหญ่ ซึ่งมีแพทย์เฉพาะทางสาขา

ต่าง ๆ ครบถ้วน

แนวทางการเลือกใช้บริการสุขภาพ

๑. การประเมินภาวะสุขภาพตนเอง
๒. ประเมินขีดความสามารถของสถานบริการสุขภาพ
๓. พิจารณาปัจจัยแวดล้อมอื่น ๆ
๔. ในกรณีที่มีหลักประกันด้านสุขภาพ
๕. ตัดสินใจเลือกใช้บริการ

หลักประกันสุขภาพ

๑. สวัสดิการรักษายาบาลของข้าราชการ

ให้สิทธิประโยชน์และคุ้มครองด้านการรักษายาบาลแก่ข้าราชการ ข้าราชการบำนาญ และบุคคลในครอบครัว บริการทางสุขภาพที่อยู่ ภายใต้ระบบประกันนี้ ได้แก่

- บริการรักษายาบาล
- คัลยกรรมผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยใน
- บริการฉุกเฉิน
- ค่ายารักษาโรค

หลักประกันสุขภาพ

๒. หลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า

โครงการประกันสุขภาพถ้วนหน้า หรือเรียกว่า **๓๐ บาทรักษาทุกโรค** เป็นโครงการรัฐบาล ที่ทำเพื่อให้ประชาชนมีหลักประกันสุขภาพ โดยคนไทยทุกคนสามารถรับบริการรักษาโรค โดยจ่ายเพียง **๓๐ บาท** โดยภาครัฐจะให้ประชาชนลงทะเบียนกับโรงพยาบาลและรัฐจัดสรรงบประมาณ ลงในโรงพยาบาลตามจำนวนคน และแจกบัตรประจำตัวให้แก่ผู้รับบริการ เรียกกันว่า **บัตรทอง**

หลักประกันสุขภาพ

สำนักงานประกันสังคม

๓. ระบบประกันสังคม

ความหมายของการประกันสังคมในสมัยปัจจุบันคือ โครงการที่จัดตั้งขึ้น โดยรัฐบาล มีวัตถุประสงค์ที่จะสร้างความมั่นคง หรือหลักประกันให้แก่ประชาชน โดยมีวิธีการจัดเก็บรายได้ส่วนหนึ่งจากประชาชนที่มีรายได้ อายุ ๑๕ ปีขึ้นไป (ตามกฎหมาย) เงินที่เก็บนี้นำมาสมทบรวมกันเป็นกองทุนกลาง นำมาใช้จ่ายเป็น ค่าทดแทนให้แก่ประชาชน ตามเงื่อนไขที่กำหนด (เงินที่เรียกเก็บนี้ หากเป็นกรณี เก็บจากผู้ที่ทำงานรับจ้าง ก็อาจให้นายจ้างจ่ายสมทบส่วนหนึ่ง และในบางกรณี รัฐบาลจะจ่ายสมทบด้วย)

หลักประกันสุขภาพ

๔. การประกันสุขภาพภาคเอกชน

เป็นการใช้บริการสุขภาพโดยไม่ต้องพึ่งพาบริการจากภาครัฐ เกิดขึ้นตามเงื่อนไขของสัญญา ระหว่างผู้ประกันตนกับบริษัท รับประกัน มีค่าใช้จ่ายสูง (ตามเงื่อนไขสัญญา) ไม่ใช่ใครก็ได้ที่สามารถทำประกันได้ เนื่องจากทางบริษัทรับประกันจะพิจารณาผู้ทำประกันตามเงื่อนไขของบริษัท

ใบงานที่ ๑

- น้อง ส่งเสียงเชียร์ก็พามากเกินไปจนทำให้เกิดอาการเจ็บคอ ซึ่งขณะนั้นได้อาศัยอยู่บริเวณใกล้โรงพยาบาลศูนย์
- พ่อ เป็นโรคราลัสซีเมีย มีอาการตัวเหลือง จึงต้องไปถ่ายเลือดที่โรงพยาบาล
- แม่ กินคางคกมีพิษ ซึ่งอยู่ใกล้บริเวณหมู่บ้าน เข้าไปและทำให้รู้สึกไม่สบายท้อง และมีอาการอาเจียนร่วมด้วย
- พ่อ มีอาการหายใจไม่สะดวกบริเวณจมูก อาจเป็นเพราะได้รับควันมากเกินไปจากการเผาป่าของหมู่บ้านใกล้เคียงบริเวณนั้น
- พี่ ได้รับการผ่าตัดตมอมอง เนื่องจากพบปัญหาของระบบประสาทและสมอง

*โรงพยาบาลศิริราช

*โรงพยาบาลศูนย์

*โรงพยาบาล

ตา หู คอ จมูก

*โรงพยาบาลส่งเสริม

สุขภาพ (สถานีอนามัย)

ประจำหมู่บ้าน

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

สรุปบทเรียน

การที่จะตัดสินใจเลือกใช้บริการสุขภาพจากสถานบริการแต่ละแห่ง ประชาชนควรมีวิจารณญาณในการเลือกที่เหมาะสม เพื่อใช้สถานบริการสุขภาพที่มีประสิทธิภาพ สะดวก รวดเร็ว เสียค่าใช้จ่ายน้อย และมีคุณภาพการบริการที่ดีที่สุดสำหรับตนเองและครอบครัว

บทเรียนครั้งต่อไป

เทคโนโลยีที่มีผลต่อ

สุขภาพ

สิ่งที่ต้องเตรียม

ใบงานที่ ๒ เรื่อง ฉลาดใช้เทคโนโลยี

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th